

Det kongelige kunnskapsdepartement
postmottak@kd.dep.no

Vår ref.: 2011/22

Deres ref.: 201101029-/EHD

Dato: 13.05.11

Høringssvar—Utkast til lov om rapportering til database for vitenskapelig publisering

De nasjonale forskningsetiske komiteer er innforstått med at det kan være en utfordring å sikre entydig personidentifisering. Vi finner imidlertid ikke at forslaget om å anvende forskeres personnummer er tilstrekkelig godt begrunnet i høringsbrevet.

Argumentasjonen for bruk av personnummer for identifisering avhenger av at problemet står i forhold til løsningen. Innen samme institusjon identifiseres ansatte allerede entydig. Hvor ofte skjer det at to forskere, ved to forskjellige institusjoner med identiske navn og fødselsdato, forveksles, uten at noen instans oppdager det? Det tilbys i skrivet fra Kunnskapsdepartementet lite empirisk, statistisk, eller annet grunnlag for å påstå at problemet er stort eller sannsynlig.

Skrivet som presenterer forslaget, inkluderer heller ingen utredning eller konkrete vurderinger av alternative strategier i form av andre systemer eller rutiner. Skrivet tilbyr dermed lite argumentasjon for at personidentifisering ved personnummer er den eneste realistiske løsningen.

Mangelfullheten når det gjelder disse to hver for seg nødvendige premissene—at problemet er tilstrekkelig stort, og at det ikke finnes noen annen løsning på det—gjør at argumentasjonen for å implementere løsningen totalt sett blir mangelfull.

Som et tredje moment bør det også påpekes at det foreslåtte tiltaket ikke løser hele problemet det er ment å løse. Det er vanlig, og blir stadig mer vanlig, å ha utenlandske forskere tilknyttet norske institusjoner på forskjellige prosjekter og programmer. De av forskerne som skal oppholde seg i Norge som gjesteforskere, får tildelt midlertidige personnummer, men mange tilknyttede forskere oppholder seg ikke i Norge, men utfører sine forskerforpliktelser fra institusjoner i utlandet. Det betyr at en viktig gruppe uansett ikke vil kunne identifiseres ved personnummer.

Dersom den foreslåtte ordningen blir innført, må det også garanteres at rutiner og teknologi sikrer den enkeltes personvern. Det har skjedd tidligere at slik informasjon fra en større forskningsinstitusjon er kommet på avveie. Personnummer er allerede i bruk for ansatte ved forskjellige institusjoner, men dette blir enda et område for bruk av personnummer, og

tilsvarende, enda en gruppe personer/kontorer som skal ha tilgang på personnumrene. Selv med de mest restriktive rutiner innebærer dette økt risiko for feil og misbruk.

På et prinsipielt plan medfører den foreslåtte systemomleggingen kanskje også en ytterligere konsolidering av tellekantsystemet innen alle fagområder. All den tid det ikke har funnet sted en samlet kritisk og etisk vurdering av hva som har vært dette systemets tilsiktede og utilsiktede konsekvenser så langt, er det i seg selv ikke forskningsetisk uproblematisk hvis nye lover bidrar til å befeste systemet ytterligere.

De nasjonale forskningsetiske komiteer stiller seg spørrende til forslaget om å bruke personnummer for registrering av forskningsaktivitet, men lovforslaget kan være forsvarlig hvis de etterlyste argumenter, for problemets størrelsesorden og for fraværet av andre mulige løsninger, gjøres tilgjengelig.

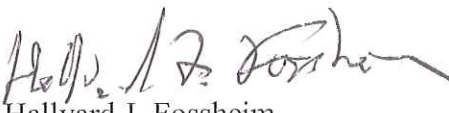
På vegne av De nasjonale forskningsetiske komiteer

for Dag Bruusgaard
Komitéleder NEM

for Dag Helland
Komitéleder NENT

for Bjørn Hvinden
Komitéleder NESH

Jacob Hølen
Sekretariatsleder NEM

Hallvard J. Fossheim
Sekretariatsleder NESH